Vispārējs AntiLimbo aptaujas pārskats:

Salīdzinošs kopsavilkums

Aptvertās valstis: Latvija, Zviedrija, Beļģija
Mērķa grupa: Ukrainas jaunieši (bēgļi / jauniebraucēji)
Metode: Nacionālās aptaujas + jaunatnes darbinieku intervijas
Galvenās tēmas: Integrācija, emocionālā labklājība, izglītība, draudzības, intereses, spēļu paradumi, kultūras identitāte

1. Valodas lietojums un komunikācija

- **Latvija:** Ikdienā saziņai izmanto ukraiņu vai krievu valodu; ar vietējiem runā krieviski vai angliski. Daudzi sākotnēji pretojās latviešu valodas apguvei nenoteiktības dēļ. Vecākie jaunieši tagad to sāk mācīties universitātes vai darba vajadzībām.
- **Zviedrija:** Dominē ukraiņu valoda. Zviedru valoda tiek lietota skolā, bet vēl nav kļuvusi par galveno sociālās saziņas valodu. Angļu valoda tiek izmantota biežāk nekā citās valstīs.
- **Beļģija:** Lielākā daļa runā ukraiņu valodā. Skola veicina lokālo integrāciju, bet franču un flāmu valoda joprojām rada grūtības. Valoda ir būtisks šķērslis dziļākai integrācijai.

Kopīgs novērojums: Ukraiņu valoda ir komforta valoda. Vietējās valodas tiek uztvertas vairāk kā praktiska nepieciešamība, nevis emocionāla saikne.

2. Integrācija un piederības sajūta

- **Latvija:** Jaunieši jūtas "starp divām pasaulēm" – aktīvi vietējā dzīvē, bet psiholoģiski vēl joprojām saistīti ar Ukrainu.
- **Zviedrija:** Pakāpeniska adaptācija. Jaunieši novērtē drošību un atbalsta sistēmas, jūtas gatavāki veidot ilgtermiņa plānus.
- **Beļģija:** Valda emocionāla distance. Daudzi pusaudži piederības ziņā jūtas neitrāli, lai gan piedalās skolas un sabiedriskajās aktivitātēs.

Kopīgs novērojums: Emocionālā integrācija atpaliek no fiziskās klātbūtnes. Lielākā daļa jauniešu joprojām jūtas pārejas posmā, nevis pilnībā "iekārtojušies".

3. Draudzības un sociālie loki

- **Latvija:** Draudzības ir jauktas – ar vietējiem, ukraiņiem un tiešsaistē. Emocionālas saites ar draugiem Ukrainā ir spēcīgas.
- **Zviedrija:** Vienaudžu grupas bieži veidojas migrantu kopienās. Draudzības ar zviedriem reti sastopamas – galvenokārt valodas un kultūras atšķirību dēļ.
- **Beļģija:** Hibrīda draudzības – stiprākās saites ar ukraiņiem, pēc tam ar tiešsaistes draugiem. Vietējās draudzības veidojas lēni.

Kopīgs novērojums: Pusaudžiem ir jaukti sociālie loki, ar lielu atkarību no iepriekšējām vai digitālām attiecībām. Vietējās draudzības veidojas lēnām.

4. Intereses un aktivitātes

- **Latvija:** Mūzika, ceļošana, sports, māksla. Ekskursijas un fiziskas aktivitātes īpaši iecienītas.
- **Zviedrija:** Radošās un digitālās aktivitātes dominē. Jaunieši novērtē pašizpausmi un mācīšanos.
- **Beļģija:** Sports, spēles, mūzika, radošie hobiji. Minēta arī daba un māksla.

Kopīgs novērojums: Jaunieši ir ieinteresēti radošās, aktīvās un sociālās formās. Universāli favorīti: mūzika, spēles un sports.

5. Spēļu paradumi un izvēles

- **Latvija:** 45% spēlē katru dienu. Iecienītākās: sižeta, simulācijas un stratēģiskās spēles. Spēles ir emocionāli svarīgas.
- **Zviedrija:** Spēles ir nozīmīgs sociālais rīks. Favorīti – piedzīvojumu, stāstu un loģiskās spēles.
- **Beļģija:** Daudzi spēlē ikdienā. Iecienītas: sociālās, sižetiskās un stratēģiskās spēles.

Kopīgs novērojums: Spēles kalpo kā emocionālās regulācijas un saiknes veids, īpaši jauniešiem līdz 18 gadu vecumam. Priekšroka tiek dota sižetiem, emocijām un daudzspēlētāju formātiem.

6. Emocionālā labklājība un motivācija

- **Latvija:** Motivācija nāk no ģimenes un draugiem. Daži jaunieši (īpaši vecākie) emocionāli cīnās ar nākotnes nenoteiktību.
- **Zviedrija:** Jaunieši ir izturīgi, bet nes redzamu emocionālu slodzi. Stabilitāte un rutīna palīdz saglabāt motivāciju.
- **Beļģija:** Galvenais motivators – ģimene, pēc tam draugi. Daži jaunieši jūtas emocionāli atvienoti.

Kopīgs novērojums: Emocionālais atbalsts nāk galvenokārt no tuviem cilvēkiem. Skolas un rutīnas arī veicina stabilitāti.

7. Kultūras identitāte un uztvere

Visās valstīs ukraiņu jaunieši pauž:

- Lepnumu par savu mantojumu
- Vēlmi tikt atzītiem kā ukraiņiem, nevis krieviem
- Novērtē drošību, mieru un dabu uzņemošajās valstīs
- Sarūgtinājumu par valodas barjerām un stereotipiem

8. Nākotnes perspektīvas

- **Latvija un Beļģija:** Daudzi sapņo atgriezties Ukrainā, bet jūtas iekšēji sadalīti. Nākotne ir neskaidra.
- **Zviedrija:** Vairāk jauniešu ir atvērti palikšanai ilgtermiņā un nākotnes veidošanai.

Kopīgs novērojums: Cerība uz atgriešanos pastāv līdzās realitātes pieņemšanai. Zviedrijā redzama lielāka gatavība integrācijai nākotnē.

9. Jaunatnes darbinieku atziņas (visās valstīs)

- Jaunieši ir zinātkāri, motivēti, bet emocionāli sarežģīti
- Integrācija vislabāk notiek caur:
    - Grupas aktivitātēm
    - Elastīgiem un iekļaujošiem formātiem
    - Drošu emocionālu vidi
- Nepieciešamas interaktīvas, neformālas un kultūras ziņā jūtīgas pieejas, īpaši digitālās un spēļu formās

Ieteikumi AntiLimbo spēles izstrādei:

Ukrainas jaunieši vēlas spēles, kas:

- Ietver stāstus, emocionālu piesaisti un izvēles brīvību
- Atļauj grupu mijiedarbību un sadarbību
- Atspoguļo reālās dzīves dilemas, kultūras apmaiņu un identitātes izpēti
- Izvairās no stingras zināšanu pārbaudes – tā vietā veicina radošumu, emociju izpausmi un sociālu saikni

- **Šī aptauja tika veikta kā daļa no AntiLimbo projekta. KA2 Mazās partnerības projekts "AntiLimbo" tiek īstenots Grem, Latvijā, sadarbībā ar MoreMosaic (Zviedrija) un Bessonova Outdoor Immersion School (Beļģija), Erasmus+ programmas ietvaros. Projekta mērķis ir stiprināt piederības sajūtu jauno Ukrainas bēgļu vidū Beļģijā, Latvijā un Zviedrijā, veicinot viņu saikni ar Eiropas Savienību un tās kultūras mantojumu. Izmantojot spēļošanu (gamifikāciju) un digitālos rīkus, mēs vēlamies veicināt izpratni par Eiropas kultūras vēsturi un vērtībām, tādējādi palīdzot jauniešiem attīstīt dziļāku identitātes izjūtu saistībā ar jauno vidi un Eiropas sabiedrību. Projekta atsauces numurs: 2024-3-LV02-KA210-YOU-000269071. Jaunieši, kas jaunāki par 18 gadiem, aizpildīja aptauju ar skolotāju vai jaunatnes darbinieku atļauju un uzraudzībā.**
- **Atruna: Līdzfinansē Eiropas Savienība. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus un viedokli, un ne obligāti Eiropas Savienības, Eiropas Komisijas vai Valsts aģentūras (Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras) viedokli, kuras nav atbildīgas par tajā ietvertās informācijas jebkādu izmantošanu.**